
Komentarze Becka

Andrzej Zieliński

**Koszty sądowe
w sprawach
cywilnych**

Art. 98–124 KPC

Komentarz

8. wydanie

C·H·BECK

KOMENTARZE BECKA

Koszty sądowe w sprawach cywilnych
Art. 98–124 KPC

Polecamy nasze najnowsze publikacje z zakresu prawa cywilnego:

Andrzej Zieliński (red.)

**KODEKS POSTĘPOWANIA CYWILNEGO. KOMENTARZ,
wyd. 6**

Komentarze Kodeksowe

Andrzej Zieliński

**PISMA PROCESOWE W SPRAWACH CYWILNYCH
Z OBJAŚNIENIAMI I PŁYTĄ CD**

Wzory Pism Becka

Marzena Okła-Anuszevska

**UMOWY W SPRAWACH GOSPODARCZYCH
Z OBJAŚNIENIAMI I PŁYTĄ CD**

Wzory Pism Becka

Stefan Jaworski

**APELACJE CYWILNE I KARNE. KOMENTARZ ORAZ
WZORY PISM PROCESOWYCH, wyd. 2**

Prawo Sądowe

Lidia Bagińska

**SKARGA KASACYJNA W POSTĘPOWANIU CYWILNYM.
KOMENTARZ PRAKTYCZNY Z ORZECZNICTWEM.
WZORY PISM PROCESOWYCH I KAZUSY**

Prawo Sądowe

Andrzej Zieliński

**SPORZĄDZANIE ŚRODKÓW ZASKARŻENIA W POSTĘ-
POWANIU CYWILNYM. KOMENTARZ PRAKTYCZNY
WRAZ Z WZORAMI PISM PROCESOWYCH**

Prawo Sądowe

Legalis
System Informacji Prawnej

www.ksiegarnia.beck.pl

Koszty sądowe w sprawach cywilnych Art. 98–124 KPC

Komentarz

prof. dr hab. Andrzej Zieliński

8. wydanie

**WYDAWNICTWO C.H. BECK
WARSZAWA 2013**

Propozycja cytowania: *A. Zieliński*, Koszty sądowe w sprawach cywilnych. Art. 98–124 KPC. Komentarz, wyd. 8, Warszawa 2013

Wydawca: Dagna Kordyasz

© **Wydawnictwo C.H. Beck 2013**

Wydawnictwo C.H. Beck Sp. z o.o.
ul. Bonifraterska 17, 00–203 Warszawa

Skład i łamanie: Wydawnictwo C. H. Beck
Druk: Elpil, Siedlce

ISBN 978-83-255-5255-8

ISBN e-book 978-83-255-5256-5

Spis treści

Przedmowa do wydania ósmego	IX
Wykaz skrótów	XI
1. Ustawa o kosztach sądowych w sprawach cywilnych	1
Tytuł I. Przepisy ogólne	3
Art. 1–9	3
Tytuł II. Opłaty	79
Dział 1. Przepisy ogólne	79
Art. 10–21	79
Dział 2. Wysokość opłat we wszystkich rodzajach spraw	142
Art. 22–25	142
Dział 3. Wysokość opłat w procesie	154
Rozdział 1. Sprawy z zakresu prawa cywilnego i rodzinnego	154
Art. 26–28	154
Rozdział 2. Sprawy gospodarcze	168
Art. 29–34	168
Rozdział 3. Sprawy z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych	177
Art. 35–36	177
Dział 4. Wysokość opłat w postępowaniu nieprocesowym	187
Rozdział 1. Sprawy z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego	187
Art. 37–38	187
Rozdział 2. Sprawy z zakresu prawa rzeczowego	190
Art. 39–41	190
Rozdział 3. Sprawy z zakresu prawa o księgach wieczystych	193
Art. 42–48	193
Rozdział 4. Sprawy z zakresu prawa spadkowego	204
Art. 49–51	204
Rozdział 5. Sprawy z zakresu działania Krajowego Rejestru Sądowego	208
Art. 52–64	208

Spis treści

Rozdział 6. Inne sprawy rozpoznawane w postępowaniu nieprocesowym	229
Art. 65–67a	229
Dział 5. Wysokość opłat w postępowaniu zabezpieczającym . . .	232
Art. 68–69	232
Dział 6. Wysokość opłat w postępowaniu egzekucyjnym	234
Art. 70–73	234
Dział 7. Wysokość opłat w postępowaniu upadłościowym, układowym i naprawczym	246
Art. 74–76	246
Dział 8. Opłaty kancelaryjne	256
Art. 77–78	256
Dział 9. Zwrot opłaty	261
Art. 79–82	261
Tytuł III. Wydatki	304
Dział 1. Przepisy ogólne	304
Art. 83–84	304
Dział 2. Należności świadków, biegłych, tłumaczy i stron w postępowaniu cywilnym	308
Art. 85–93	308
Tytuł IV. Zwolnienie od kosztów sądowych	331
Uwagi wstępne	331
Art. 94–118	332
Tytuł V. Wykonanie orzeczeń w zakresie należności sądowych	498
Uwagi wstępne	498
Art. 119–125	498
Tytuł VI. Zmiany w przepisach obowiązujących	508
Art. 126–147	508
Tytuł VII. Przepisy przejściowe i końcowe	509
Art. 148–151	509
2. Kodeks postępowania cywilnego (wyciąg)	519
Część pierwsza. Postępowanie rozpoznawcze	521
Księga pierwsza. Proces	521
Tytuł V. Koszty procesu	521
Dział I. Zwrot kosztów procesu	521
Wprowadzenie	521
Art. 98–110	522

Spis treści

Dział II. Pomoc prawna z urzędu	574
Wprowadzenie	574
Art. 111–124	576
Wykaz aktów prawnych dostępnych on-line	609
Indeks rzeczowy	613

Przedmowa do wydania ósmego

Przepisy ustawy o kosztach sądowych mają istotne znaczenie m.in. w realizowaniu przez obywateli prawa do sądu. Prawo obywateli do sądu stanowi ogólną zasadę wymiaru sprawiedliwości wyrażoną wprost w art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności.

Przepisy te stanowią bowiem, że każdy ma prawo do sprawiedliwego i publicznego rozpatrzenia jego sprawy w rozsądnym terminie przez niezawisły i bezstronny sąd ustanowiony ustawą, przy rozstrzygnięciu o jego prawach i obowiązkach o charakterze cywilnym.

Wynika z tego, że państwo ma obowiązek zapewnienia każdemu podmiotowi (osobie fizycznej, osobie prawnej i jednostce organizacyjnej, niebędącej osobą prawną), jeżeli posiada zdolność sądową – skuteczną możliwość skierowania swojej sprawy na drogę postępowania cywilnego.

Przepisy o kosztach sądowych – głównie ze względu na ich fiskalny i restrykcyjny charakter – wymagają wykładni ścisłej, językowej lub semantycznej, która gwarantuje jednakowość wyników, a tym samym jednolitość praktyki oraz stabilność i pewność prawną. W związku z tym odstępstwa w kierunku innych typów wykładni wymagają ważnych powodów i szczególnej ostrożności (post. SN z 29.3.2007 r., II PZ 3/07, Legalis).

Zasada wyrażona w przytoczonym orzeczeniu Sądu Najwyższego stanowi „kamień węgielny” dla praktyków przy dokonywaniu wykładni przepisów o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Kolejne, ósme wydanie Komentarza do ustawy z 28.7.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398) uwzględniła liczne zmiany, jakie nastąpiły w tej ustawie od czasu ostatniego wydania komentarza.

Zmiany, o których mowa, nastąpiły ustawami:

1) art. 3 ustawy z 17.12.2009 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2010 r. Nr 7, poz. 45),

2) art. 2 ustawy z 8.7.2010 r. o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 152, poz. 1016),

Przedmowa do wydania ósmego

3) art. 10 ustawy z 24.9.2010 r. o zmianie ustawy o Rzeczniku Praw Dziecka oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 197, poz. 1307),

4) art. 4 ustawy z 1.4.2011 r. o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 92, poz. 531),

5) art. 194 ustawy z 9.6.2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. Nr 163, poz. 981),

6) art. 8 ustawy z 16.9.2011 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny wykonawczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 240, poz. 1431),

7) art. 9 ustawy z 31.8.2012 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2012 r. poz. 1101),

8) wyr. TK z 7.3.2013 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 429).

Tak liczne zmiany wywołały potrzebę zaktualizowania i uzupełnienia komentarza. Zmianie uległy również niektóre przepisy związkowe, dotychczas publikowane w części C – od niniejszego wydania dostępne on-line w pełnej wersji i aktualizowanym brzmieniu.

Niniejsze wydanie zawiera aktualną wersję ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, art. 98–124 Kodeksu postępowania cywilnego – oraz dostosowany do tych wersji komentarz – również zaktualizowany i uzupełniony.

Autor

Szczecin, październik 2013 r.

Wykaz skrótów

1. Źródła prawa

- AMopU* ..... ustawa z 24.2.1990 r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumenta (t.j. Dz.U. z 1999 r. Nr 52, poz. 547 ze zm.)
- CzynKomR ..... rozporządzenie MS z 9.3.1968 r. w sprawie czynności komorników (Dz.U. Nr 10, poz. 52 ze zm.)
- dKK* ..... ustawa z 19.4.1969 r. – Kodeks karny (Dz.U. Nr 13, poz. 94 ze zm.)
- dKPC* ..... Kodeks postępowania cywilnego powstały z połączenia rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej z 29.11.1930 r. (Dz.U. Nr 83, poz. 651) i z 27.10.1932 r. (Dz.U. Nr 93, poz. 803), ogłoszonych jako tekst jednolity w obwieszczeniu Ministra Sprawiedliwości z 25.8.1950 r. (Dz.U. Nr 43, poz. 394 ze zm.)
- DorPismR ..... rozporządzenie MS z 17.6.1999 r. w sprawie szczegółowego trybu doręczania pism sądowych przez pocztę w postępowaniu cywilnym (Dz.U. Nr 62, poz. 697 ze zm.)
- EgzAdmU ..... ustawa z 17.6.1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (t.j. Dz.U. z 2012 r. poz. 1015 ze zm.)
- FinPPU ..... ustawa z 31.1.1989 r. o gospodarce finansowej przedsiębiorstw państwowych (t.j. Dz.U. z 1992 r. Nr 6, poz. 27 ze zm.)
- FundInwU ..... ustawa z 27.5.2004 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz.U. Nr 146, poz. 1546 ze zm.)
- FundU ..... ustawa z 6.4.1984 r. o fundacjach (t.j. Dz.U. z 1991 r. Nr 46, poz. 203 ze zm.)
- FunkKonsRPU ..... ustawa z 13.2.1984 r. o funkcjach konsulów Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz.U. z 2002 r. Nr 215, poz. 1823 ze zm.)

Wykaz skrótów

- GospNierU . . . . . ustawa z 21.8.1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz.U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 ze zm.)
- GospNierRU . . . . . ustawa z 19.10.1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (t.j. Dz.U. z 2012 r. poz. 1187 ze zm.)
- GospU* . . . . . *ustawa z 23.12.1988 r. o działalności gospodarczej (Dz.U. Nr 41, poz. 324 ze zm.)*
- InstrSądZ . . . . . zarządzenie MS z 12.12.2003 r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej (Dz.Urz. MS Nr 5, poz. 22 ze zm.)
- KC . . . . . ustawa z 23.4.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. Nr 16, poz. 93 ze zm.)
- KH* . . . . . *rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 27.6.1934 r. – Kodeks handlowy (Dz.U. Nr 57, poz. 502 ze zm.)*
- KK . . . . . ustawa z 6.6.1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. Nr 88, poz. 553 ze zm.)
- KKS . . . . . ustawa z 10.9.1999 r. – Kodeks karny skarbowy (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 186 ze zm.)
- KKW . . . . . ustawa z 6.6.1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz.U. Nr 90, poz. 557 ze zm.)
- KM . . . . . ustawa z 18.9.2001 r. – Kodeks morski (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 758)
- KomSEgzU . . . . . ustawa 29.8.1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (t.j. Dz.U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1376 ze zm.)
- KP . . . . . ustawa z 26.6.1974 r. – Kodeks pracy (t.j. Dz.U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 ze zm.)
- KPA . . . . . ustawa z 14.6.1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 267 ze zm.)
- KPC . . . . . ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. Nr 43, poz. 296 ze zm.)
- KPK . . . . . ustawa z 6.6.1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U. Nr 89, poz. 555 ze zm.)
- KRO . . . . . ustawa z 25.2.1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz.U. z 2012 r. poz. 788 ze zm.)
- KrRejSU . . . . . ustawa z 20.8.1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (t.j. Dz.U. z 2007 r. Nr 168, poz. 1186 ze zm.)

- KSCU . . . . . ustawa z 28.7.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz.U. z 2010 r. Nr 90, poz. 594 ze zm.)
- KSCU z 1967 r.* . . . . . *ustawa z 13.6.1967 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz.U. z 2002 r. Nr 9, poz. 88 ze zm.)*
- KSH . . . . . ustawa z 15.9.2000 r. – Kodeks spółek handlowych (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 1030 ze zm.)
- KWU . . . . . ustawa 6.7.1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 707 ze zm.)
- LasyU . . . . . ustawa z 28.9.1991 r. o lasach (t.j. Dz.U. z 2011 r. Nr 12, poz. 59 ze zm.)
- NajLokU* . . . . . *ustawa z 2.7.1994 r. o najmie lokali mieszkalnych i dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz.U. z 1998 r. Nr 120, poz. 787 ze zm.)*
- NalŚwD . . . . . dekret z 26.10.1950 r. o należnościach świadków, biegłych i stron w postępowaniu sądowym (Dz.U. Nr 49, poz. 445 ze zm.)
- NBPU . . . . . ustawa z 29.8.1997 r. o Narodowym Banku Polskim (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 908 ze zm.)
- NielU . . . . . ustawa z 26.10.1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (t.j. Dz.U. z 2010 r. Nr 33, poz. 178 ze zm.)
- ObrInstrFinU . . . . . ustawa z 29.7.2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (t.j. Dz.U. z 2010 r. Nr 211, poz. 1384 ze zm.)
- OchrDanOsobU . . . . . ustawa z 29.8.1997 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz.U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 ze zm.)
- OchrInfNieju . . . . . ustawa z 22.1.1999 r. o ochronie informacji niejawnych (t.j. Dz.U. z 2005 r. Nr 196, poz. 1631 ze zm.)
- OchrZdrPsychU . . . . . ustawa z 19.8.1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz.U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375 ze zm.)
- OKiKU . . . . . ustawa z 16.2.2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 50, poz. 331 ze zm.)
- OpłSądCR . . . . . rozporządzenie MS z 31.1.2006 r. w sprawie określenia wysokości wpisów w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 27, poz. 199 ze zm.)
- OpłKancR* . . . . . *rozporządzenie MS z 15.11.1996 r. w sprawie wysokości opłat kancelaryjnych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 139, poz. 650 ze zm.)*

Wykaz skrótów

- OrdPod . . . . . ustawa z 29.8.1997 r. – Ordynacja podatkowa (t.j. Dz.U. z 2012 r. poz. 749 ze zm.)
- PartPolitU . . . . . ustawa z 27.6.1997 r. o partiach politycznych (t.j. Dz.U. z 2011 r. Nr 155, poz. 924 ze zm.)
- PolU . . . . . ustawa z 6.4.1990 r. o Policji (t.j. Dz.U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687 ze zm.)
- POPC* . . . . . *ustawa z 18.7.1950 r. – Przepisy ogólne prawa cywilnego (Dz.U. Nr 34, poz. 311 ze zm.)*
- PPU . . . . . ustawa z 25.9.1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (t.j. Dz.U. z 2002 r. Nr 112, poz. 981 ze zm.)
- PrAdw . . . . . ustawa z 26.5.1982 r. – Prawo o adwokaturze (t.j. Dz.U. z 2009 r. Nr 146, poz. 1188 ze zm.)
- PrASC . . . . . ustawa z 29.9.1986 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego (t.j. Dz.U. z 2011 r. Nr 212, poz. 1264 ze zm.)
- PrAut . . . . . ustawa z 4.2.1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (t.j. Dz.U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631 ze zm.)
- PrBank . . . . . ustawa z 29.8.1997 r. – Prawo bankowe (t.j. Dz.U. z 2012 r. poz. 1376 ze zm.)
- PrCzek . . . . . ustawa z 28.4.1936 r. – Prawo czekowe (Dz.U. Nr 37, poz. 283 ze zm.)
- PrEnerg . . . . . ustawa z 10.4.1997 r. – Prawo energetyczne (t.j. Dz.U. z 2012 r. poz. 1059 ze zm.)
- PrGeod . . . . . ustawa z 17.5.1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (t.j. Dz.U. z 2010 r. Nr 193, poz. 1287 ze zm.)
- PrGosp* . . . . . *ustawa z 19.11.1999 r. – Prawo działalności gospodarczej (Dz.U. Nr 101, poz. 1178 ze zm.)*
- PrLok* . . . . . *ustawa z 10.4.1974 r. – Prawo lokalowe (t.j. Dz.U. z 1987 r. Nr 30, poz. 165 ze zm.)*
- PrNot . . . . . ustawa z 14.2.1991 r. – Prawo o notariacie (t.j. Dz.U. z 2008 r. Nr 189, poz. 1158 ze zm.)
- ProkGenSPU . . . . . ustawa z 8.7.2005 r. o Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa (Dz.U. Nr 169, poz. 1417 ze zm.)
- ProkU . . . . . ustawa z 20.6.1985 r. o prokuraturze (t.j. Dz.U. z 2011 r. Nr 270, poz. 1599 ze zm.)
- PrPapW* . . . . . *ustawa z 21.8.1997 r. – Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi (t.j. Dz.U. z 2005 r. Nr 111, poz. 937 ze zm.)*

- PrPostAdm . . . . . ustawa z 30.8.2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (t.j. Dz.U. z 2012 r. poz. 270 ze zm.)
- PrPrywM . . . . . ustawa z 12.11.1965 r. – Prawo prywatne międzynarodowe (Dz.U. Nr 46, poz. 290 ze zm.)
- PrSpółdz . . . . . ustawa z 16.9.1982 r. – Prawo spółdzielcze (t.j. Dz.U. z 2003 r. Nr 188, poz. 1848 ze zm.)
- PrUkł . . . . . rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 24.10.1934 r. – Prawo o postępowaniu układowem (Dz.U. Nr 93, poz. 836 ze zm.)*
- PrUp . . . . . rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 24.10.1934 r. – Prawo upadłościowe (t.j. Dz.U. z 1991 r. Nr 118, poz. 512 ze zm.)*
- PrUSP . . . . . ustawa z 27.7.2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 427 ze zm.)
- PrWeksl . . . . . ustawa z 28.4.1936 r. – Prawo wekslowe (Dz.U. Nr 37, poz. 282 ze zm.)
- PrWiPrzem . . . . . ustawa z 30.6.2000 r. – Prawo własności przemysłowej (t.j. Dz.U. z 2003 r. Nr 119, poz. 1117 ze zm.)
- PrWod . . . . . ustawa z 18.7.2001 r. – Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2012 r. poz. 145 ze zm.)
- PWKC . . . . . ustawa z 23.4.1964 r. – Przepisy wprowadzające Kodeks cywilny (Dz.U. Nr 16, poz. 94 ze zm.)
- PWKPC . . . . . ustawa z 17.11.1964 r. – Przepisy wprowadzające Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. Nr 43, poz. 297 ze zm.)
- PrZamPubl . . . . . ustawa z 29.1.2004 r. – Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 907 ze zm.)
- PrUpN . . . . . ustawa z 28.2.2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze (t.j. Dz.U. z 2012 r. poz. 1112 ze zm.)
- PrStow . . . . . ustawa z 7.4.1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach (t.j. Dz.U. z 2001 r. Nr 79, poz. 855 ze zm.)
- RadPrU . . . . . ustawa z 6.7.1982 r. o radcach prawnych (t.j. Dz.U. z 2010 r. Nr 10, poz. 65 ze zm.)
- RejHR . . . . . rozporządzenie MS z 1.7.1934 r. o rejestrze handlowym (Dz.U. Nr 59, poz. 511 ze zm.)*
- RejPPR . . . . . rozporządzenie RM z 10.12.1992 r. w sprawie prowadzenia rejestru przedsiębiorstw państwowych (Dz.U. Nr 96, poz. 473 ze zm.)*

Wykaz skrótów

- RegSądR . . . . . rozporządzenie MS z 23.2.2007 r. – Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz.U. Nr 38, poz. 249 ze zm.)
- RegSądR z 1987 r.* . . . . . *rozporządzenie MS z 19.11.1987 r. – Regulamin wewnętrznego urzędowania sądów powszechnych (Dz.U. Nr 38, poz. 218 ze zm.)*
- RPOU . . . . . ustawa z 15.7.1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (t.j. Dz.U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.)
- RTVU . . . . . ustawa z 29.12.1992 r. o radiofonii i telewizji (t.j. Dz.U. z 2004 r. Nr 253, poz. 2531 ze zm.)
- RzeczPatentU . . . . . ustawa z 11.4.2001 r. o rzecznikach patentowych (t.j. Dz.U. z 2011 r. Nr 155, poz. 925 ze zm.)
- SamTerytU . . . . . ustawa z 8.3.1990 r. o samorządzie terytorialnym (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 594 ze zm.)
- SamZaŹU . . . . . ustawa z 25.9.1981 r. o samorządzie załogi przedsiębiorstwa państwowego (Dz.U. Nr 24, poz. 123 ze zm.)
- SCEU . . . . . ustawa z 22.7.2006 r. o spółdzielni europejskiej (Dz.U. Nr 149, poz. 1077)
- SpółdzMieszku . . . . . ustawa z 15.12.2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (t.j. Dz.U. z 2003 r. Nr 119, poz. 1116 ze zm.)
- SNU . . . . . ustawa z 23.11.2002 r. o Sądzie Najwyższym (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 499 ze zm.)
- TłumPU . . . . . ustawa z 25.11.2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dz.U. Nr 273, poz. 2702 ze zm.)
- UbezpiePU . . . . . ustawa z 22.5.2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 950 ze zm.)
- WiŁokU . . . . . ustawa z 24.6.1994 r. o własności lokali (t.j. Dz.U. z 2000 r. Nr 80, poz. 903 ze zm.)
- WpisCR z 1996 r.* . . . . . *rozporządzenie MS z 17.12.1996 r. w sprawie określenia wysokości wpisów w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 154, poz. 753 ze zm.)*
- WynBIR . . . . . rozporządzenie MS z 18.12.1975 r. w sprawie kosztów przeprowadzania dowodu z opinii biegłych w postępowaniu sądowym (Dz.U. Nr 46, poz. 254 ze zm.)
- WynU* . . . . . *ustawa z 19.10.1972 r. o wynalazczości (t.j. Dz.U. z 1993 r. Nr 26, poz. 117 ze zm.)*
- ZastRejU . . . . . ustawa z 6.12.1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów (t.j. Dz.U. z 2009 r. Nr 67, poz. 569 ze zm.)

- ZNKU ..... ustawa z 16.4.1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (t.j. Dz.U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.)
- ZnTowU ..... ustawa z 31.1.1985 r. o znakach towarowych (Dz.U. Nr 5, poz. 17 ze zm.)
- ZSpadR ..... rozporządzenie MS z 1.10.1991 r. w sprawie szczegółowego trybu postępowania przy zabezpieczeniu spadku i sporządzaniu spisu inwentarza (Dz.U. Nr 92, poz. 411)
- ZwZawU ..... ustawa z 23.5.1995 r. o związkach zawodowych (t.j. Dz.U. z 2001 r. Nr 79, poz. 854 ze zm.)

2. Publikatory

- BMS ..... Biuletyn Ministerstwa Sprawiedliwości
- BSN ..... Biuletyn Sądu Najwyższego
- BSW ..... Biuletyn Sądowy Warszawski
- Dz.Praw. .... Dziennik Praw Państwa Polskiego
- Dz.U. .... Dziennik Ustaw
- Dz.Urz. .... Dziennik Urzędowy
- DPP ..... Demokratyczny Przegląd Prawniczy
- FK ..... Finanse Komunalne
- GP ..... Gazeta Prawna
- GSiP ..... Gazeta Sądowa i Penitencjarna
- KPP ..... Kwartalnik Prawa Prywatnego
- Kw.Pr. .... Kwartalnik Prawniczy
- M.P. .... Monitor Polski
- MoPod ..... Monitor Podatkowy
- MoP ..... Monitor Prawniczy
- MoZP ..... Monitor Zamówień Publicznych
- NP ..... Nowe Prawo
- OG ..... Orzecznictwo Gospodarcze
- OSA ..... Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych
- OSN ..... Orzecznictwo Sądu Najwyższego – Zbiór Orzeczeń Sądu Najwyższego (1917–1939, 1945–1952), Orzeczenia Sądu Najwyższego, Izby Cywilnej i Izby Karnej (1953–1961), Orzecznictwo Izby Cywilnej Sądu Najwyższego (1962), Orzecznictwo Sądu Najwyższego, Izba Cywilna oraz Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (1963–1981), Orzecznictwo Sądu Najwyższego, Izba Cywilna i Administracyjna oraz Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecz-

Wykaz skrótów

	nych (od 1982), Orzecznictwo Sądu Najwyższego, Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych (od 2003)
OSNAPiUS	Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Zbiór Urzędowy. Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
OSNC-ZD	Orzecznictwo Sądu Najwyższego – Zeszyty Dodatkowe
OSNCK	Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna i Izba Karna
OSNP	Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Pracy
OSNPG	Orzecznictwo Sądu Najwyższego wydawane przez Prokuraturę Generalną
OSP	Orzecznictwo Sądów Polskich – Orzecznictwo Sądów Polskich i Komisji Arbitrażowych (1957–1989), Orzecznictwo Sądów Polskich (od 1990)
OSPika	Orzecznictwo Sądów Polskich i Komisji Arbitrażowych
Pal.	Palestra
PB	Prawo bankowe
PE	Problemy Egzekucji
PES	Problemy Egzekucji Sądowej
PG	Przegląd Gospodarczy
PiP	Państwo i Prawo
PiZS	Praca i Zabezpieczenie Społeczne
PiŻ	Prawo i Życie
PN	Przegląd Notarialny
PPC	Polski Proces Cywilny
PPE	Przegląd Prawa Egzekucyjnego
PPH	Przegląd Prawa Handlowego
PPiA	Przegląd Prawa i Administracji
Pr.Sp.	Prawo Spółek
Pr. w Dział.	Prawo w Działaniu
Probl. Praw.	Problemy Praworządności
Prok. i Pr.	Prokuratura i Prawo
PS	Przegląd Sądowy
PUG	Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego
PWS	Problemy Wymiaru Sprawiedliwości
PZS	Przegląd Zagadnień Socjalnych
R. Pr.	Radca Prawny
Rej.	Rejent

RPEiS	Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny
Rzeczp.	Rzeczpospolita
Rzeczp. PCD	Rzeczpospolita Prawo Co Dnia
SI	Studia Iuridica
St. Prac.	Służba Pracownicza
SP	Studia Prawnicze
St. Cyw.	Studia Cywilistyczne
Wok.	Wokanda
ZNAE	Zeszyty Naukowe Akademii Ekonomicznej
ZNIBPS	Zeszyty Naukowe Instytutu Badania Prawa Sądowego
ZNUJ	Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego, Prace Prawnicze
ZPAMS	Zeszyty Problemowo-Analityczne Ministerstwa Sprawiedliwości
ZUWr	Zeszyty Uniwersytetu Wrocławskiego

3. Organy orzekające

NSA	Naczelny Sąd Administracyjny
Prezes UOKiK	Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
SA	Sąd Apelacyjny
SN	Sąd Najwyższy
SN(PSiC)	Sąd Najwyższy w pełnym składzie Izby Cywilnej (w latach 1988–1989: Izby Cywilnej i Administracyjnej)
SN(7)	Sąd Najwyższy w składzie 7 sędziów
SO	sąd okręgowy
SR	sąd rejonowy
SW	<i>sąd wojewódzki</i>
TK	Trybunał Konstytucyjny
WSA	wojewódzki sąd administracyjny

4. Inne skróty

art.	artykuł
ASW	Akademia Spraw Wewnętrznych
CZSP	Centralny Związek Spółdzielczości Pracy
cyt.	cytowany (-a)
dec.	decyzja
dot.	dotyczy